

Kroó György 1926. augusztus 26-án született Egerben és 1997. november 12-én halt meg Budapesten. Gyerekkorát a könyvek és a zene határozták meg; édesapjának könyvkereskedése volt Egerben. A kisvárosi rendezett polgári életet a 2. világháború katasztrófája söpörte el, a családot koncentrációs táborba hurcolták, a tizenhét éves, munkaszolgálatos fiatalember elvesztette szüleit és testvérét. E hihetetlen tragédia soha nem felejthető verméből Kroó György magára hagyottan, a saját erejéből kapaszkodott föl, s teremtette meg életművét a megbocsátás, a humanitás szolgálatában. 1949-ben került hegedűsként a Zeneakadémiára Rados Dezsőhöz, akinél három évig tanult, majd 1951-ben az akkor alapított zenetudományi tanszakra iratkozott be. Zenei ambíciói itt bontakoztak ki, egy sor legendás professzor, Kodály Zoltán, Szabolcsi Bence, Bárdos Lajos, Bartha Dénes, Molnár Antal, Gárdonyi Zoltán irányításával és inspirációjának hatására. Különösen szoros kapcsolat fűzte Szabolcsi Bencéhez, aki szinte benne találta meg a háborúban elvesztett fiát, míg Kroó a tanszék vezetőjében új, szellemi apára lelt.

1957-ben, friss diplomával a zsebében kezdte meg Kroó György azt a pályát, amelynek egy-egy szelete is teljes embert kíván. A Rádió Zenei Főosztályának szerkesztőjeként majd rovatvezetőjeként megszervezte és virágzó rádiós műfajjá tette a zenei népművelést, haláláig szerkesztette illetve alkotta sikerrel sorozatait (a legismertebbek: *A hét zeneműve*, *Hallgassuk együtt*), felelős szerkesztője volt a Rádió zenei magazinjának, az *Új Zenei Újságnak*, amelyben évtizedeken át, hétről hétre a legfontosabb hangversenyekről biztos ítélettel, a tehetség iránti nyitottsággal és lelkesedéssel mondott kritikát.

Szinte megszakítás nélkül írt. Könyvei, cikkei a zenetörténet különböző korszakaival foglalkoznak. Kroó György nem volt specialista szobatudós. Széles érdeklődése, lenyűgöző nyelvtudása, zene, színház, irodalom, képzőművészet gyors és rendkívül intenzív befogadása arra tette alkalmassá, hogy fontos összefüggésekről, nagy témákról gyakran nyilatkozzon meg. Műfaji határok nem léteztek számára: a legbonyolultabb dologról tudott élvezhető rádióelőadást készíteni, s egy látszólag egyszerű kérdés hatalmas tanulmányra serkentette.

Zsigereiben érezte a zenét, s élményét írásban, szóban egyaránt maradéktalanul át tudta adni. Ez volt megejtően szuggesztív tanításának legfőbb titka (1961-től zenetörténet-tanárként, 1972-től haláláig a zenetudományi tanszék vezetőjeként). Kulcsa volt a lélekhez, az a bizonyos „hatodik érzék”, amelynek segítségével mélyebbre pillantott másoknál. Generációkat tanított, nemcsak a zenetudományi tanszéken, hanem – hangszeres muzikusokat – általános zenetörténeti óráin is. Tanítása a különlegesen ihletett interpretáció izzásában vált költőivé, amelyet maradandóan égetett be tanítványai szívébe.

Részlet Batta András írásából
A múlt nagy tanárai – híres tanítványai a Zeneakadémián
(szerk. Csabcsa Mária, Gábor Ágnes, Szirányi Gábor)
www.lfze.hu/nagy_tanarok-hires_regi_tanitvanyok

Kroó György a magyar zenei élet legalább négy területén – kritikusként, zenei népművelőként, történészként, a zenetudományi iskola vezetőjeként – évtizedek óta ilyen meghatározó személyiség volt. Bizton tudhattuk egy-egy munkánk készítésekor, hogy az előbb vagy utóbb Kroó György látókörébe kerül, és az ő elkötelezett európai mércéje szerint megmérettetik. Ha elmondta bírálatát az új kompozícióról, az interpretációról, az írásműről, súllyal esett latba, mert tapasztalhattuk: hosszú idő óta ugyanazokért az értékekért száll síkra, nem a maga gondolataiban tetszeleg, magasabb rendű ügyet szolgál. Ha nem szólt meg, oka volt hallgatásának, és magunkban kereshettük a hibát. Zeneszerző és előadóművész apránként megtanulta érteni és értékelni a krónikás Kroó György kitűnő jellemzéseit, töprengéseit, szeretettel fogalmazott fenntartásait.

A zenei közügy szolgálata, s e szolgálat „magántudós” attitűdje Kroó György életfilozófiája volt. Ebben, mint annyi másban, Szabolcsi Bence volt a példaképe, de jószerivel túlment mesterén. A szolgálatot számtalan csatornán, következetesen, fő-hivatásként művelte, miközben a szorosabban vett tudományos munkát egy idő után szinte a „gentleman scholar” magánügy-szférájába terelte. Mérhetetlen energiát áldozott arra, hogy a zenei népművelés műfajai ne sorvadjanak el [...] Építőmester volt, és az általa emelt oszlopok tartósnak ígérkeznek.

Részlet Somfai László nekrológiájából
Muzsika, 1997. december